

якісного як оперативного документування таких правопорушень, так і досудового слідства.

Підводячи підсумки, необхідно зазначити, що кримінально-правова норма, передбачена ст. 321-1 КК України є дуже прогресивною та на сучасному етапі важливо розробити теоретичний базис для практичного використання для правильної кваліфікації та якісного розслідування даного злочину.

Назаренко А.М., здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

ПОКАРАННЯ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПРОТИДІЇ КРАДІЖКАМ З ПРОНИКНЕННЯМ У ЖИТЛО, ІНШЕ ПРИМІЩЕННЯ ЧИ СХОВИЩЕ

Однією з найбільш актуальних проблем сучасної кримінальної політики, як в Україні, так і в усьому світі, є протидія корисливій злочинності, значну частину якої становлять крадіжки, поєднані з проникненням у помешкання громадян. Об'єктами цієї протидії є детермінуючі чинники, що зумовлюють вчинення таких злочинів, а також особи, які схильні до їх вчинення, або ж які мають намір вчинити злочин або вже розпочали його вчинення.

Небезпечність таких осіб і посягань, які вони вчинюють, зумовлена наявністю серйозної шкоди не тільки окремій особі або сім'ї потерпілих від таких крадіжок, але і суспільству, його матеріальному добробуту. Крім того, злочини даної категорії посягають не тільки на право власності, але й на недоторканність житла чи іншого володіння.

Враховуючи таку суспільну небезпеку, держава визначає та застосовує найдоцільніші заходи репресивного характеру, направлені на її усунення: позбавлення фізичної можливості

вчиняти заборонені діяння (шляхом ізоляції від суспільства), виправлення, загальну та спеціальну превенцію.

Варто зауважити, що законодавчо кваліфікуюча ознака крадіжки «з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище» закріплена у ч. 3 ст. 185 КК України. Суспільна небезпека таких посягань відображається в санкції цієї кримінально-правової норми за допомогою таких засобів, як види і розмір покарання, тобто у кількісній стороні криміналізації таких посягань, їх пеналізації. У науковій літературі під пеналізацією розуміють процес визначення характеру караності суспільно небезпечних діянь, а також їх практичну караність, тобто процес призначення кримінального покарання у судовій практиці [1, с. 99].

Дослідження фактичної пеналізації крадіжок з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище дає можливість зробити висновки щодо дієвості кримінально-правового запобігання злочинам даної категорії.

Аналіз статистичних відомостей Державної судової адміністрації України (форма статистичної звітності № 6 «Звіт про кількість осіб, засуджених, виправданих, справи щодо яких закрито, неосудних, до яких застосовано примусові заходи медичного характеру та види кримінального покарання») [2] дозволяє дослідити практику призначення покарання за ч. 3 ст. 185 КК, зокрема підстави закриття судами справ і структуру пеналізації таких злочинів.

Специфічним показником, що суттєво відрізняє стан судимості за вчинення крадіжок з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище від інших категорій справ є незначна частка осіб, справи у відношенні яких було закрито. Так, протягом останніх п'яти років питома вага таких осіб становила лише 1,2 % від кількості осіб, вироки щодо яких набрали законної сили. У переважній більшості – у зв'язку зі смертю підсудного.

Аналіз обвинувальних вироків дозволив встановити типові судові рішення за даною категорією справ. Найчастіше

винних у вчиненні крадіжок з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище суд звільняє від покарання з випробуванням (58,8 %) або ж засуджує до позбавлення волі (37,6 %). Інші види покарання у структурі судимості за злочини даної категорії представлені громадськими роботами, штрафом (по 1,1 %), арештом (0,6 %) і обмеженням волі (0,5 %).

Звертають увагу показники, що характеризують попередній злочинний досвід засуджених. Так, близько половини з них раніше вже вчиняли злочини, з них 1,1 % були звільнені від кримінальної відповідальності, 8,8 % – судилися, але визнані такими, що не мають судимості, 23,6 % – судилися, але судимість погашена чи знята, 66,3 % – мають незняту і непогашену судимість. При цьому з осіб, які мали на момент засудження незняту і непогашену судимість, більше чверті (26,6 %) становили такі, що мали три і більше судимості, 79,1 % – які мали судимості за винення злочинів проти власності.

Показовим також є розмір частки осіб, які вчинили злочин у період відбуття іспитового строку при звільненні від покарання з випробуванням, – 17,9 %.

Зазначені відомості ілюструють ситуацію щодо високого рівня рецидиву серед осіб, які вчинюють крадіжки з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище. Також, можна зробити висновок про фактичне недосягнення заходами кримінально-правового впливу, у тому числі й покарання, його мети – виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню ними нових злочинів (ч. 2 ст. 50 КК України).

На нашу думку, висока суспільна небезпечність осіб, які вчинюють крадіжки з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище, та значна частина яких характеризується такими ознаками як злочинний професіоналізм та стійкість антисоціальних установок, а, відтак і висока ймовірність вчинення нових злочинів, ставить завдання інтенсифікації індивідуально-запобіжного впливу як на етапі призначення покарання (та звільнення від нього), так і його виконання, а також при здійсненні адміністративного нагляду та

застосування примусових заходів, передбачених законодавством до осіб даної категорії.

Список використаних джерел

1. Джужа О.М. Кримінально-правова охорона довкілля як складова спеціально-кримінологічного запобігання екологічної злочинності / Джужа О. М., Василевич В. В., Поліщук Г. С. // Шлях до кримінології. Пам'яті Анатолія Петровича Закалюка : зб. матеріалів – К. : Нац. акад. прав. наук України; Запоріжжя : КПУ, 2010. –С. 97–104.

2. Судова влада України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://court.gov.ua/sudova_statystyka/5533iropi/.

Новіков С.С., курсант НАВС

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ СТОСОВНО ПІДСТАВ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Відомо, що кримінальне право є матеріальною галуззю публічного права в національній системі права будь-якої країни. У свою чергу, воно являє собою підсистему, або систему меншого порядку, порівняно із національною системою права. Характерними рисами системи є її розвиток, удосконалення, взаємодія з іншими елементами та із зовнішнім середовищем. У зв'язку з цим кримінальне право є динамічною системою кримінально-правових норм, воно постійно змінюється, хоча і не так швидко, як саме кримінальне середовище.

У розвитку кримінального права стосовно підстав кримінальної відповідальності можна виділити як загальні, так і специфічні тенденції. Перші пов'язані з традиційними злочинами, другі – із злочинами так званої “нової злочинності”.

Говорячи про підстави кримінальної відповідальності за злочини першої групи, треба відмітити, що криміналізація